

บทที่ 5

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงการดำเนินงาน ความสนใจ และรูปแบบในการดำเนินรายการของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง จังหวัดขอนแก่น และศึกษาถึงตัวแปรสำคัญที่กำหนดบทบาทและแนวทางของสื่อ สารมวลชนในท้องถิ่นเฉพาะประเภทของวิทยุกระจายเสียง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงในระบบ เอฟ.เอ็ม. มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 82 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และประยุกต์จากแบบสอบถามของเสนอ (2532) แบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วย แบบสอบถามปลายปิด (The Closed Form) ประกอบด้วยแบบสอบถาม เลือกตอบ แบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) และแบบสอบถาม ปลายเปิด (The Opened Form)

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ เพื่อหาค่า ร้อยละ การแจกแจงความถี่ของข้อมูลด้านการทำงานโดยทั่วไปของผู้ดำเนิน รายการ และข้อมูลรูปแบบของรายการที่กระทำอยู่ในปัจจุบันและความสนใจใน การผลิตรูปแบบรายการของผู้ดำเนินรายการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของแบบสอบถาม แบบประเมินค่า (Rating Scale)

ผลการวิจัยพบว่า

5.1.1 จากการส่งแบบสอบถามให้กับผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจาย เสียงทั้งสิ้น 82 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 68 ฉบับ คิดเป็น (ร้อยละ 82.92) เป็นผู้ดำเนินรายการชาย (ร้อยละ 54.4) ผู้ดำเนินรายการหญิง (ร้อยละ 45.6) มีช่วงอายุระหว่าง 20-55 ปี มีระดับการศึกษาชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 1.5) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ร้อยละ 10.3) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ร้อยละ 13.2) ระดับ อนุปริญญา (ร้อยละ 4.4) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 70.6) มีรายได้

เฉลี่ยในการทำงานด้านวิทยุกระจายเสียง 3,025 บาท ต่อเดือน มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 52.9) สมรส (ร้อยละ 47.1) และมีอาชีพหลักคือค้าขาย (ร้อยละ 8.8) ทำงานรับราชการ (ร้อยละ 26.5) ทำงานเอกชน (ร้อยละ 20.6) ทำงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 4.4) อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาได้แก่ เป็นผู้จัดรายการวิทยุกระจายเสียง, นักศึกษา, ทหารธุรกิจ, งานโฆษณา, นักหนังสือพิมพ์ ซึ่งคิดเป็น (ร้อยละ 38.2)

5.1.2 รูปแบบในการจัดรายการของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

1. รายการบันเทิง เป็นรายการที่มีสาระมีข่าวสาร แทรกเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ สลับกับเพลง บางรายการเป็นเพลงไทยสากล เพลงสากล เพลงลูกทุ่ง รายการบันเทิงสลับกับข่าวประชาสัมพันธ์และข่าวบริการ รายการบันเทิงประเภทเพลงสากล บางรายการจะมีการเล่นเกมตอบปัญหาทางโทรศัพท์และแจกรางวัล

2. รายการข่าว จะมีในลักษณะการรายงานข่าว อ่านข่าวและสนทนากับผู้ฟัง บางครั้งมีการทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข่าวข่าวบริการท้องถิ่นเพื่อเป็นสื่อกลางของรัฐต่อประชาชน ข่าวรับสมัครงานข่าวสดที่เกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุ ข่าวการเมือง หรือข่าวทั่วไป ข่าวประชาสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจ

3. รายการความรู้หรือสารคดี จะเป็นลักษณะอ่านบทความที่ให้สาระกับผู้ฟัง

5.1.3 ความสนใจของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับการจัดรายการทางวิทยุกระจายเสียงในรูปแบบต่าง ๆ

รายการบันเทิง สนใจที่จะดำเนินรายการที่มีสาระสลับกับตลก รายการบันเทิงสลับกับข่าวบริการ ข่าวรับสมัครงาน ผสมผสานกับข่าวทันเหตุการณ์ มีทั้งสารคดีและวิจารณ์ เสนอรายการจากเหตุการณ์จริงและให้ประโยชน์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้รับความเข้าใจระหว่างกลุ่มวัยรุ่นกับผู้ปกครอง มีการนำเสนอเพลงไทยในอดีตสลับกับเพลงไทยยอดนิยม การแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างผู้ดำเนินรายการกับผู้ฟัง และรายการบันเทิงที่รวมหลากหลายในลักษณะ

ของวาไรตี้ การเจาะลึกของเพลงเกี่ยวกับผู้แต่ง ทำนอง เนื้อร้อง

รายการข่าว ผู้ดำเนินรายการจะสนใจในลักษณะของข่าวด่วนมีสาระแก่ผู้ฟัง การอ่านข่าว วิเคราะห์ข่าว วิจารณ์ ชี้แนะ ให้ความรู้การศึกษาแก่ผู้ฟัง ข่าวชาวบ้าน รูปแบบของรายการข่าวง่าย ๆ ไปด้วยกับผู้ฟังวิเคราะห์สถานการณ์ของข่าว เสนอแนะให้ความคิดเห็น

รายการความรู้หรือสารคดี จะสนใจในการนำเสนอบทความที่น่าสนใจเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและรายการที่เกี่ยวกับเด็ก

5.1.4 ความสนใจในการผลิตรูปแบบรายการของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

ความสนใจในการผลิตรูปแบบรายการ ผู้ดำเนินรายการสนใจที่จะผลิตรายการบันเทิง ($\bar{X}=4.01$) รองลงไปคือรายการความรู้หรือสารคดี ($\bar{X}=3.75$) และรายการข่าว ($\bar{X}=3.63$) ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยดังนี้

1. ความสนใจในการนำเสนอของรายการแต่ละรูปแบบของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

เนื้อหารายการบันเทิง ผู้ดำเนินรายการสนใจในการนำเสนอเพลงไทยสากล ($\bar{X}=4.07$) รองลงไปคือ เพลงสากล ($\bar{X}=2.94$) และเพลงลูกทุ่ง ($\bar{X}=2.94$)

เนื้อหารายการข่าว ผู้ดำเนินรายการสนใจการนำเสนอข่าวท้องถิ่น ($\bar{X}=4.06$) รองลงไปคือ ข่าวบริการประชาชน ($\bar{X}=3.91$) และข่าวภายในประเทศ ($\bar{X}=3.60$)

เนื้อหารายการความรู้หรือสารคดี ผู้ดำเนินรายการสนใจการนำเสนอเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ($\bar{X}=3.99$) รองลงไปคือการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.60$) และศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.50$)

2. ความสนใจวิธีการนำเสนอของรายการแต่ละรูปแบบของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

วิธีการนำเสนอรายการบันเทิง ผู้ดำเนินรายการสนใจในลักษณะการสอดแทรกข่าวสารหรือสาระสั้น ๆ สลับกับรายการบันเทิง ($\bar{X}=4.29$) รองลงไปคือ การเสนอข่าวบริการสลับกับรายการบันเทิง ($\bar{X}=3.84$)

วิธีการนำเสนอรายการความรู้หรือสารคดี ผู้ดำเนินรายการสนใจ
การนำเสนอแบบบทความ ($\bar{X}=3.72$) รองลงไปคือ การสัมภาษณ์จากผู้รู้
($\bar{X}=3.57$)

วิธีการนำเสนอรายการข่าว ผู้ดำเนินรายการสนใจการนำเสนอ
แบบมีการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ ($\bar{X}=3.54$) รองลงไปคือ การใช้หลาย ๆ
รูปแบบประกอบการนำเสนอข่าวแต่ละครั้ง ($\bar{X}=3.32$)

3. ภาษาพูดและท่วงทีการพูดในการจัดรายการรูปแบบต่าง ๆ

รายการบันเทิง ผู้ดำเนินรายการเห็นควรให้ภาษากลาง($\bar{X}=4.65$)
และมีท่วงทีการพูดสนุกสนานเป็นกันเองกับผู้ฟัง ($\bar{X}=4.74$)

รายการความรู้หรือสารคดี ผู้ดำเนินรายการเห็นควรใช้ภาษา
กลาง ($\bar{X}=4.74$) และมีท่วงทีการพูดในการดำเนินรายการแบบพูดสารรวมเป็น
ทางการ ($\bar{X}=3.74$)

รายการข่าว ผู้ดำเนินรายการเห็นควรใช้ภาษากลาง ($\bar{X}=4.63$)
มีท่วงทีการพูดควรเป็นแบบเป็นทางการ ($\bar{X}=3.51$)

5.1.5 ลักษณะการดำเนินงานของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

ลักษณะการดำเนินงานของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง
เกี่ยวกับจำนวนรายการที่ผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงกำลังทำอยู่ใน
ปัจจุบัน (ร้อยละ 35.3) มี 1 รายการ (ร้อยละ 26.5) มี 2 รายการ
(ร้อยละ 14.7) มี 3 รายการ (ร้อยละ 5.9) มี 4 รายการ (ร้อยละ
1.5) มี 5 รายการ (ร้อยละ 1.5) มี 6 รายการ (ร้อยละ 2.9) มี 8
รายการ (ร้อยละ 1.5) มี 12 รายการ (ร้อยละ 1.5) มี 14 รายการ การ
ทำงานของผู้ดำเนินรายการในขณะที่ออกอากาศนั้น (ร้อยละ 55.9) มีการทำ
งานคนเดียว ควบคุมเสียงเอง (ร้อยละ 14.7) ทำงานกันเป็นทีม มีผู้
ดำเนินรายการหลายคนร่วมกัน ควบคุมเสียงกันเอง (ร้อยละ 11.8) มีการทำ
งานคนเดียว มีช่างเทคนิคควบคุมเสียงให้ ทางด้านเนื้อหาสาระในการนำเสนอ
ระหว่างการดำเนินรายการนั้น ผู้ดำเนินรายการ (ร้อยละ 80.9) จะนำเรื่อง
เกี่ยวกับเกร็ดความรู้ทั่วไป เป็นหลักในการนำเสนอ รองลงไปคือ เรื่องเกี่ยว
กับสุขภาพอนามัย (ร้อยละ 47.1) ส่วนเรื่องที่ยึดเป็นเกณฑ์ น้อยที่สุดคือ (ร้อย
ละ 4.4) ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะ การตรวจสอบความนิยมนั้น

ทำได้โดยการตรวจสอบทางโทรศัพท์ (ร้อยละ 47.1)

5.1.6 จากการศึกษาวิจัยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงทั้งหมดร้อยละ 82.92 นั้นพบว่าองค์ประกอบสำคัญที่กำหนดบทบาทและแนวทางของสื่อมวลชนในท้องถิ่นเฉพาะประเภทของวิทยุกระจายเสียงนั้น การกำหนดรูปแบบของรายการ (ร้อยละ 54.4) และการนำเสนอเนื้อหาสาระของรายการ ในการนำเสนอแพร่แก่มวลชนนั้น (ร้อยละ 52.9) ขึ้นอยู่กับตัวของผู้ดำเนินรายการเอง และแต่จุดที่ผู้ดำเนินรายการคำนึงถึงก่อนที่จะเป็นรูปแบบของรายการที่ผู้ดำเนินรายการดำเนินงานอยู่นั้นก็คือ กลุ่มผู้ฟัง ซึ่งให้ความสำคัญ (ร้อยละ 64.7)

ซึ่งแสดงว่า กลุ่มผู้ฟังมีอิทธิพลต่อการนำเสนอรูปแบบเนื้อหาสาระของรายการทางวิทยุกระจายเสียงของผู้ดำเนินรายการ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบและความสนใจในการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงของผู้ดำเนินรายการในเขตจังหวัดขอนแก่นผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องดังนี้

5.2.1 นักสื่อสารมวลชน และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการทางวิทยุกระจายเสียงควรใช้สำเนียงที่ถูกต้อง พุดถูกตามหลักภาษาไทย เพื่อผู้ฟังจะได้รับความสะดวกของการใช้ภาษา เพื่อที่จะนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

5.2.2 การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงนั้น ผู้วิจัยจะพบกับปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างผู้วิจัยและผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ดำเนินรายการบางคนมองว่าเป็นการทำเพื่อหลอกล่อความลับในการดำเนินงานมาศึกษาเพื่อใช้ผลทางธุรกิจ ไม่ใช่เพื่อการศึกษา มีการซักถามถึงจุดประสงค์การวิจัย และข้อมูลส่วนตัวของผู้วิจัยเป็นเวลานานจนเกินความมั่นใจ จึงให้ความร่วมมือ ส่วนบางรายให้ความร่วมมืออย่างมาก ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ที่เอื้อต่อการศึกษาวิจัยอย่างยิ่ง การติดต่อพบผู้ดำเนินรายการบางคนมีความลำบากและไม่สะดวกมาก เนื่องจากเวลาและภาระกิจของผู้ดำเนินรายการนั้นมีมาก ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่สังกัดเป็นสื่อกลางในการติดต่อขอพบ

5.2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจที่จะวิจัยต่อไป

5.2.3.1 ศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินงาน ของผู้ดำเนินรายการ ทางวิทยุกระจายเสียง ทั้ง 2 ระบบ คือ ระบบเอเอ็ม และระบบเอฟ.เอ็ม. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทั้ง 2 ระบบ

5.2.3.2 ศึกษาการกำหนดรูปแบบของรายการ ตามโครงการ เสียงตามสายจากสถาบันต่าง ๆ เพื่อศึกษาถึงเกณฑ์ในการนำเสนอศึกษาถึง ความต้องการของผู้จัด แล้วนำผลจากการศึกษามารวบรวมกำหนดเป็นเกณฑ์ นำ กลับไปทดลองใช้ตามเกณฑ์ที่ได้มา แล้วศึกษาผลจากการรับฟังของกลุ่มผู้ฟังใน แต่ละสถาบันนั้น ๆ